

Sygn. akt I ACa 371/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Stanek (spr.)
Sędziowie:	SA Tomasz Szabelski SO del. Krystyna Golinowska
Protokolant:	stażysta Joanna Płoszaj

po rozpoznaniu w dniu 2 września 2013 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **B. J. (1)**

przeciwko **(...)Szpitalowi (...)w Ł.**

z udziałem interwenienta ubocznego po stronie pozwanej **(...)Spółki Akcyjnej Oddziału Regionalnego w Ł.**

o zapłatę i ustalenie

na skutek apelacji strony pozwanej i interwenienta ubocznego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 22 stycznia 2013 r. sygn. akt I C 1974/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w punktach I1) i 4) oraz III w ten tylko sposób, że:

- zasądzoną w punkcie I1) kwotę 70.000 złotych obniża do kwoty 40.000 (czterdzieści tysięcy) złotych i oddala powództwo w pozostałej części;

- w punkcie I4) w ten sposób, że zasądza od pozwanego (...)Szpitala (...)w Ł. na rzecz powódki B. J. (1) kwotę 2.214 (dwa tysiące dwieście czternaście) złotych brutto tytułem części nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu przez adwokata A. K. prowadzącego Kancelarię Adwokacką w Ł. oraz przyznaje i nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi adwokatowi A. K. prowadzącemu Kancelarię Adwokacką w Ł. kwotę 2.214 (dwa tysiące dwieście czternaście) złotych brutto tytułem zwrotu pozostałej części kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu;

- w punkcie III podlegającą ściągnięciu należność w kwocie 3.915 złotych obniża do kwoty 1.957,50 (jeden tysiąc dziewięćset pięćdziesiąt siedem i 50/100) złotych, a kwotę 2.053,77 złotych obniża do kwoty 1.026,89 (jeden tysiąc dwadzieścia sześć i 89/100) złotych;

II. oddala apelacje w pozostałej części;

III. nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz strony pozwanej i interwenienta ubocznego w postępowaniu apelacyjnym;

IV. zasądza od pozwanego (...)Szpitala (...)w Ł. na rzecz powódki B. J. (1) kwotę 1.660,50 (jeden tysiąc sześćset sześćdziesiąt i 50/100) złotych brutto tytułem zwrotu części kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu przez adwokata A. K. prowadzącego Kancelarię Adwokacką w Ł. w postępowaniu apelacyjnym;

V. przyznaje i nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi adwokatowi A. K. prowadzącemu Kancelarię Adwokacką w Ł. kwotę 1.660,50 (jeden tysiąc sześćset sześćdziesiąt i 50/100) złotych brutto tytułem zwrotu pozostałej części kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 371/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 stycznia 2013 roku Sąd Okręgowy w Łodzi I Wydział Cywilny, sygn. akt I C 1974/12 po rozpoznaniu sprawy o zapłatę i ustalenie z powództwa B. J. (1) przeciwko pozwanemu(...)Szpitalowi (...)w Ł. przy udziale interwenienta ubocznego po stronie pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 70.000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 23 lipca 2010 roku do dnia zapłaty, kwotę 7.850,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 23 lipca 2010 roku do dnia zapłaty, kwotę 450,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 23 lipca 2010 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 4.428,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Ponadto ustalił, że pozwany ponosi odpowiedzialność, za ewentualne przyszłe skutki zakażenia powódki w 2007 roku bakteriami ropotwórczymi (...)których aktualnie przewidzieć nie można oraz nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 3.915,00 złotych tytułem nieuiszczonych opłat sądowych oraz kwotę 2.053,00 złotych tytułem nieuiszczonych kosztów biegłych.

Sąd Okręgowy ustalił, że B. J. (1) była trzykrotnie hospitalizowana w (...)Szpitalu (...)w Ł.. Pierwszy raz w okresie od dnia 11 września 2007 roku do dnia 15 września 2007 roku. W tym czasie wykonano jej inwazyjny zabieg diagnostyczny bez żadnych powikłań. Druga hospitalizacja miała miejsce w okresie od dnia 4 grudnia 2007 roku do dnia 10 grudnia 2007 roku. W dniu 6 grudnia 2007 roku wykonano u B. J. (1) zabieg usunięcia macicy. Po tym zabiegu B. J. (1) odczuwała silne bóle brzucha wymagające stałego podawania leków przeciwbólowych. W dniu 10 grudnia 2007 roku została wypisana do domu w stanie ogólnym dobrym. Tego samego dnia, z uwagi na silne bóle brzucha, B. J. (1) wezwała do domu pogotowie ratunkowe, a następnie w dniu 11 grudnia 2007 roku o godzinie 0.53 została ponownie przyjęta do Wojewódzkiego (...) w Ł., gdzie przebywała do dnia 11 stycznia 2008 roku. W dniu ponownego przyjęcia do szpitala, u B. J. (2) wykonano ponowną operację znajdując zbiornik ropy w lewym biegunie rany pooperacyjnej. Założono jej drenaż tkanki podskórnej. Z wymazu bakteriologicznego rany wyhodowano 2 bakterie: (...). B. J. (1) podawano antybiotyk A., początkowo dożylnie, a następnie doustnie. Badanie USG potwierdziło istnienie ropnia o wymiarach 34 x 10 x 11 mm. W dniu 10 stycznia 2008 roku stwierdzono u niej wyciek treści surowiczego – ropnej z rany i zakwalifikowano do leczenia ambulatoryjnego. Następnego dnia została wypisana do domu z rozpoznaniem „ropienie rany pooperacyjnej; stan po usunięciu macicy” i z zaleceniem pielęgnacji rany.

Sąd I instancji ustalił ponadto, iż B. J. (1) w okresie od dnia 15 lutego 2008 roku do dnia 16 lutego 2008 roku była hospitalizowana w Klinice (...)(...)w Ł. z powodu „sączącej treścią ropną rany; podejrzenie zbiornika w tkance

podskórnej”. Wykonano u niej zabieg – dokonano wycięcia kanału przetoki, a następnie wypisano ją do domu z zaleceniem dalszej opieki ambulatoryjnej. Podczas wizyty kontrolnej w dniu 7 kwietnia 2008 roku lekarz Ł. M. stwierdził zakończenie leczenia u B. J. (2). W okresie od dnia 16 listopada 2010 roku do dnia 20 listopada 2010 roku B. J. (1) była hospitalizowana w Klinice (...) w Ł., gdzie w dniu 18 listopada 2010 roku dokonano laparoskopii operacyjnej wyluszczenia torbieli jajników po uwolnieniu masywnych zrostów jelitowo – otrzewnowych i powikłanej uszkodzeniem jelita cienkiego.

B. J. (1) w wyniku zakażenia doznała znacznych cierpień fizycznych w latach 2007-2008.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie pisemnych opinii biegłych sądowych oraz dokumentacji lekarskiej B. J. (1), a ponadto na podstawie dowodu z przesłuchania powódki.

Sąd I instancji uwzględniając powództwo wskazał, że wprawdzie brak jest dowodów bezpośrednich na zakażenie powódki bakteriami ropotwórczymi (...)w konkretnej placówce medycznej, jednakże opierając się na domniemaniach faktycznych z art. 231 k.p.c. Sąd Okręgowy przyjął, iż do zakażenia powódki doszło najprawdopodobniej w podczas drugiej hospitalizacji w dniach od 4 grudnia 2007 roku do dnia 10 grudnia 2007 roku, najprawdopodobniej śródoperacyjnie. Powyższe domniemanie oparł na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonych w sprawie pisemnych opinii biegłych sądowych oraz dokumentacji lekarskiej powódki, a które sprowadzały się do stwierdzenia, że personel medyczny Wojewódzkiego Szpitala (...) w Ł. prowadził niestarannie dokumentację medyczną, podjął przedwczesną decyzję o wypisie powódki ze szpitala oraz wyhodował bakterię (...), czyli gronkowca naskórkowego z rany pooperacyjnej, co świadczy o niedostatecznym odkażeniu miejsca cięcia chirurgicznego. Wobec powyższego Sąd Okręgowy uznał, że w sprawie zostały spełnione przesłanki odpowiedzialności Wojewódzkiego Szpitala (...)w Ł. za czyny swoich podwładnych na podstawie z art. 430 k.c. Następnie Sąd I instancji wskazał, że zobowiązania Wojewódzkiego Szpitala (...) w Ł. zostały przejęte przez Wojewódzki Szpital (...) w Ł. na skutek połączenia się tych szpitali.

Sąd Okręgowy jako podstawę prawną do zasądzenia zadośćuczynienia na rzecz powódki wskazał art. 445 § 1 k.c. Przy ustaleniu jego wysokości wziął pod uwagę znaczne cierpienia fizyczne i psychiczne, które dotknęły powódkę w związku z zakażeniem jej bakteriami ropotwórczymi, dolegliwości spowodowane wielokrotnymi zabiegami operacyjnymi, znaczne wydłużenie pobytu w szpitalu z powodu zakażenia powłok i konieczność dalszego uciążliwego leczenia, a w szczególności przemywania ran, zmian opatrunków, przyjmowania dużej ilości leków przeciwbólowych, drenażu rany, operacji usunięcia przetoki, wielości pobrań krwi do badań i wstrzyknień leków oraz znaczną obawę o swój los przez co najmniej 3 miesiące, wymaganie opieki osób trzecich w sensie organizacyjnym. Ponadto wskazał, że powódka na skutek zakażenia nie odniosła trwałego uszczerbku na zdrowiu, jednakże stanowi ewentualny trwały uszczerbek na zdrowiu służyć może tylko jako pomocniczy środek ustalania rozmiaru odpowiedniego zadośćuczynienia i należne poszkodowanemu zadośćuczynienie nie może być tylko mechanicznie mierzone jedynie przy zastosowaniu stwierdzonego procentowo uszczerbku na zdrowiu. Decydujące znaczenie dla ustalenia wysokości należnego zadośćuczynienia miał przede wszystkim rozmiar cierpień fizycznych i psychicznych, które u powódki były znaczne, a dolegliwości bólowe nadal okresowo są odczuwane przez powódkę. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, że odpowiednim zadośćuczynieniem jest kwota 70.000,00 złotych. Podstawę prawną zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia następnego po doręczeniu odpisu pozwu stronie pozwanej, tj. od dnia 23 lipca 2010 roku, stanowił art. 481 § 1 i 2 k.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł interwenient uboczny (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zaskarżając go w części, tj. w zakresie punktu I.1. zasądającym od pozwanego na rzecz powódki tytułem zadośćuczynienia kwotę ponad 30.000,00 złotych, tj. co do kwoty 40.000,00 złotych. Powyższemu rozstrzygnięciu zarzucił: naruszenie prawa materialnego, tj. art. 445 § 1 k.c. poprzez przyjęcie, że kwota 70.000,00 złotych jest sumą odpowiednią i zasądzenie na rzecz powódki takiej kwoty, tj. zawyżenie kwoty zadośćuczynienia i nie uwzględnienie wszystkich kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia; naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów z uwagi na brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego. Przy tak postawionych zarzutach wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez obniżenie kwoty

zadośćuczynienia do kwoty 30.000,00 złotych, skorygowanie kosztów postępowania zasądzonych w punkcie I. 4 lit. C wyroku oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego. (k. 302-305)

Apelację od powyższego wyroku wniósł również pozwany Wojewódzki Szpital (...) w Ł. zaskarżając go w części, tj. w punkcie I. 1 zasądzającym na rzecz powódki zadośćuczynienie w kwocie ponad 30.000,00 złotych oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Powyższemu rozstrzygnięciu zarzucił naruszenie przepisu art. 445 § 1 k.c. przez przyjęcie, iż właściwą kwotą należną powódce z tytułu zadośćuczynienia jest 70.000,00 złotych podczas gdy w ocenie pozwanego, odpowiednią kwotą jest 30.000,00 złotych. Przy tak postawionym zarzucie wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu za II instancję według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Powódka wniosła o oddalenie obu apelacji i zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny, zważył co następuje:

Obie apelacje są uzasadnione jedynie w części dotyczącej zasądzenia na rzecz powódki zadośćuczynienia powyżej kwoty 40.000,00 złotych.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji i przyjmuje je za własne.

Odnosząc się do zarzutów podniesionych przez obu apelujących, a dotyczących naruszenia art. 445 § 1 k.c. oraz zarzutu podniesionego przez interwenienta ubocznego, a dotyczącego naruszenia art. 233 k.p.c., to są one zasadne w części. W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji przy ustalaniu odpowiedniego zadośćuczynienia na rzecz powódki błędnie przyjął, że adekwatna do stopnia doznanej przez B. J. (1) krzywdy jest suma 70.000,00 złotych. Kwota ta jest znacznie zawyżona. Po pierwsze zgodzić się należy z poglądem Sądu Okręgowego, że brak procentowo wyrażonego trwałego uszczerbku na zdrowiu u powódki nie stanowi przesłanki wyłączającej możliwość zasądzenia zadośćuczynienia. Jednakże dla ustalenia odpowiedniej sumy zadośćuczynienia istotny wpływ musi mieć okoliczność istnienia takiego uszczerbku. Jego brak – czyli sytuacja, w której pomimo zakażenia powódki, została ona skutecznie wyleczona z rozstroju zdrowia, wpływa na ustalenie wysokości należnego zadośćuczynienia. Konieczne jest również wskazanie, że nawet gdyby w trakcie wykonywania zabiegu u powódki nie doszło do jej zakażenia bakteriami, to i tak powódka przez pewien czas odczuwałaby cierpienia związane z regenerowaniem się organizmu. W konsekwencji okoliczność zakażenia jej wpłynęła na wydłużenie się tego procesu i konieczność wykonania dodatkowego zabiegu. W ocenie Sądu Apelacyjnego ta okoliczność ma istotne znaczenie dla prawidłowego ustalenia należnego zadośćuczynienia. Jak prawidłowo ustalił Sąd Okręgowy, okres „wydłużonej” na skutek zakażenia rekonwalescencji wynosił około 4 miesięcy. W tym czasie powódka doznawała cierpienia fizycznych i psychicznych oraz odczuwała dolegliwości bólowe. Ponadto musiała poddać się kolejnemu zabiegowi i hospitalizacji. Cały proces leczenia zakończył się pozytywnie, a u powódki nie stwierdzono trwałego uszczerbku na zdrowiu. Wobec powyższego stosownie do art. 445 § 1 k.c. zasadne jest ustalenie odpowiedniego zadośćuczynienia w kwocie 40.000,00 złotych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I.1 poprzez obniżenie zasądzonych zadośćuczynienia do kwoty 40.000,00 złotych i oddalenie powództwa w pozostałej części oraz na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację w pozostałej części. Ponadto zmianie podlegało rozstrzygnięcie Sądu I instancji w zakresie kosztów procesu zawarte w punktach I. 4 i III zaskarżonego wyroku. Biorąc pod uwagę, że obie strony wygrały proces w około 50%, nakazano 1/2 kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu wypłacić ze Skarbu Państwa a w pozostałej części - zostały one zasądzone od strony pozwanej. Należało również obniżyć – zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu – podlegające ściąganiu od strony pozwanej nieuiszczone koszty sądowe i wydatki na biegłych.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. nie obciążając powódki kosztami zastępstwa procesowego na rzecz strony pozwanej z uwagi na to, że wysokość zasądzonych zadośćuczynienia za krzywdę należy ostatecznie do oceny sądu, a nadto zważywszy na sytuację majątkową powódki. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu

apelacyjnym orzeczono z mocy art. 100 k.p.c. w związku z art. 391§ 1 k.p.c. oraz § 6 pkt. 5 w związku z § 13 ust. 1 pkt. 2 oraz § 19 – 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t.) zasądzając połowę tych kosztów od strony pozwanej, a co pozostałej części – nakazano wypłacenie ich ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi.